

Điểm nhấn CÁC KẾT QUẢ CHUNG NỔI BẬT CỦA LIÊN HỢP QUỐC TẠI VIỆT NAM NĂM 2024

(1) THÚC ĐẨY CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG CÔNG BẰNG CỦA VIỆT NAM: HỖ TRỢ CỦA LIÊN HỢP QUỐC CHO TRIỂN KHAI JETP

Cam kết của Việt Nam về một tương lai năng lượng bền vững tiếp tục được củng cố thông qua việc triển khai Quan hệ Đối tác Chuyển dịch Năng lượng Công bằng (JETP) – sáng kiến được khởi động vào tháng 12 năm 2022. Ưu tiên triển khai nhanh chóng, JETP đã trở thành một chương trình nghị sự cấp quốc gia, gắn liền với các mục tiêu khí hậu của đất nước. Trong năm 2024, Việt Nam chính thức bắt đầu triển khai JETP, với Liên Hợp Quốc là đối tác then chốt cung cấp hỗ trợ kỹ thuật, định hướng chính sách và huy động nguồn lực.

Liên Hợp Quốc, với UNDP đóng vai trò là Cơ quan Hỗ trợ Ban Thư ký JETP, đã góp phần quan trọng trong việc vận hành JETP tại Việt Nam. Liên Hợp Quốc đã hỗ trợ Chính phủ triển khai Kế hoạch Huy động nguồn lực cho JETP, xác định được 81 dự án đầu tư và hỗ trợ kỹ thuật – trong đó 8 dự án đã thu hút được sự quan tâm tài trợ từ quốc tế. Đồng thời, Liên Hợp Quốc đã hỗ trợ nộp hồ sơ 8 dự án ưu tiên này để tìm kiếm nguồn tài chính.

Ngoài ra, Liên Hợp Quốc còn hỗ trợ xây dựng hệ thống giám sát và đánh giá, ma trận chính sách và một trang web theo dõi tiến độ, từ đó thiết lập nền tảng vững chắc cho quá trình chuyển dịch năng lượng của quốc gia. Liên Hợp Quốc còn đóng góp vào xây dựng Khung Chuyển đổi Công bằng và đánh giá tác động kinh tế - xã hội của việc chuyển đổi các nhà máy nhiệt điện than, đồng thời thúc đẩy các cuộc đối thoại kỹ thuật nhằm mở rộng tài chính công và tư cho các dự án năng lượng ưu tiên – qua đó đặt nền móng cho một tương lai năng lượng bền vững tại Việt Nam.

(2) TĂNG CƯỜNG PHÂN TÍCH DỰA TRÊN BẢNG CHỨNG VÀ XÂY DỰNG CÁC LỰA CHỌN CHÍNH SÁCH ĐỂ THÚC ĐẨY TIẾN ĐỘ SDG

Mô hình kinh tế vĩ mô – Mô phỏng đầu tư cho các quá trình chuyển đổi SDG

Các phát hiện và khuyến nghị chính sách từ mô hình kinh tế vĩ mô của LHQ về một số quá trình chuyển đổi SDG – bao gồm chuyển đổi năng lượng, an sinh xã hội và xóa đói giảm nghèo, và chuyển đổi số – đã được cung cấp làm thông tin đầu vào cho Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ XIV trong định hướng kế hoạch và chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 5 đến 10 năm tiếp theo.

Tiếp nối Báo cáo rà soát quốc gia tự nguyện (VNR) năm 2023, những phát hiện và khuyến nghị chính sách trên phù hợp với các ưu tiên của Việt Nam trong thúc đẩy tiến độ SDG, đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của chiến lược tài chính cân bằng, kết hợp đầu tư từ cả khu vực công và khu vực tư nhân nhằm đảm bảo ổn định kinh tế lâu dài.

Mô hình kinh tế vĩ mô này được thực hiện dưới sự hợp tác giữa Bộ Kế hoạch và Đầu tư (MPI), Liên Hợp Quốc tại Việt Nam, và Ủy ban Kinh tế - Xã hội khu vực châu Á - Thái Bình Dương của Liên Hợp Quốc (ESCAP), nhằm đánh giá tác động kinh tế, xã hội và môi trường của các chính sách đầu tư then chốt để Việt Nam đạt được mục tiêu trở thành quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045 và đạt phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Kết quả này khẳng định cam kết của Liên Hợp Quốc trong cung cấp phân tích dựa trên bằng chứng và đề xuất chính sách nhằm thúc đẩy tiến độ SDG.

Tăng cường theo dõi và báo cáo SDG – Rà soát Danh sách chỉ số SDG Việt Nam (VSDGI) và thực hiện Đánh giá Giữa kỳ Kế hoạch Hành động Quốc gia

Liên Hợp Quốc đã đồng hành cùng Chính phủ trong các nỗ lực đẩy nhanh thực hiện SDG, bao gồm việc rà soát Kế hoạch Hành động Quốc gia Thực hiện Chương trình Nghị sự 2030, hoàn thiện cơ chế thể chế, điều chỉnh Bộ Chỉ số Quốc gia về SDG, và tăng cường giám sát tiến độ SDG thông qua cải thiện thu thập và phân tích dữ liệu. Các hỗ trợ này do Văn phòng Điều phối viên Thường trú Liên Hợp Quốc (UNRCO) điều phối, phối hợp chặt chẽ với UNCT và ESCAP.

Đặc biệt, việc sửa đổi Danh sách Chỉ số SDG Việt Nam (VSDGI) với sự hỗ trợ của Liên Hợp Quốc đảm bảo tương thích với tiêu chuẩn quốc tế và ưu tiên quốc gia, nâng tổng số chỉ số lên 165 để tăng cường độ chính xác dữ liệu và khả năng so sánh quốc tế. Bên cạnh đó, Liên Hợp Quốc hợp tác với Tổ chức Hợp tác Phát triển Đức (GIZ) cung cấp hỗ trợ tài chính và kỹ thuật cho Bộ Kế hoạch và Đầu tư trong Đánh giá Giữa kỳ Kế hoạch Hành động Quốc gia về Thực hiện SDG. Báo cáo dự thảo được trình bày tại hội thảo tham vấn vào tháng 11 năm 2024, phản ánh nỗ lực của Chính phủ trong cải tiến bộ máy tổ chức thực hiện, phân công chức năng nhiệm vụ giữa các bộ ngành, và cải cách cơ chế quản trị nhằm thúc đẩy tiến độ thực hiện SDG.

Hội thảo tham vấn Dự thảo sửa đổi Bộ chỉ số SDG Việt Nam được tổ chức với sự tham gia của 70 đại biểu. Ảnh © UNFPA Viet Nam

(3) NÂNG CAO TRI THỨC VÀ XÂY DỰNG NĂNG LỰC – PHÁT TRIỂN HỆ THỐNG PHÂN LOẠI XANH CỦA VIỆT NAM

Theo yêu cầu của Tổng cục Thống kê (TCTK), Liên Hợp Quốc đã tổ chức Hội thảo “Chia sẻ kinh nghiệm về Phân loại Xanh” vào tháng 6 năm 2024. Thông qua hoạt động này, Việt Nam đã tiếp cận được các kinh nghiệm quốc tế và khu vực trong việc xây dựng và triển khai hệ thống phân loại xanh – một công cụ chính sách quan trọng nhằm định hướng đầu tư công và tư nhân vào các dự án bền vững.

Hơn 100 đại biểu từ Quốc hội, các bộ ngành của Chính phủ, cơ quan Liên Hợp Quốc, các tổ chức tài chính quốc tế, đối tác phát triển, viện nghiên cứu và giới học thuật đã tham gia đối thoại về tài chính xanh. Kinh nghiệm quốc tế từ ASEAN, Liên minh Châu Âu, Trung Quốc, Indonesia, Philippines, Mông Cổ, Thái Lan và Bhutan đã mang lại nhiều góc nhìn hữu ích về các cách tiếp cận trong phát triển hệ thống phân loại, khung phân loại và chiến lược triển khai.

Thông qua sự hỗ trợ của Liên Hợp Quốc, Tổng cục Thống kê đã được nâng cao năng lực để làm đầu mối xây dựng hệ thống phân loại xanh của Việt Nam – công cụ quan trọng giúp định hướng đầu tư phù hợp với mục tiêu khí hậu và thúc đẩy tiến độ SDG.

(4) TĂNG CƯỜNG ĐIỀU PHỐI ỨNG PHÓ KHẨN CẤP – ỨNG PHÓ NHANH VỚI BÃO YAGI

Liên Hợp Quốc đã đi đầu điều phối nỗ lực cứu trợ nhân đạo trong năm 2024, bảo đảm cung cấp hỗ trợ cứu trợ khẩn cấp và phục hồi sớm kịp thời nhằm ứng phó với bão Yagi.

Điều phối viên Thường trú Liên Hợp Quốc đã kích hoạt cơ chế Điều phối Liên ngành, huy động các nỗ lực trên chín lĩnh vực then chốt, bao gồm: giáo dục; an ninh lương thực; y tế; dinh dưỡng; bảo trợ (bao gồm bảo vệ trẻ em và phòng chống bạo lực trên cơ sở giới); nơi ở và vật dụng thiết yếu; nước, vệ sinh và môi trường (WASH); nông nghiệp, việc làm và sinh kế; và phục hồi sớm. Nhóm Đối tác Giảm thiểu Rủi ro Thiên tai Việt Nam (DRRP) tiến hành điều phối giữa các cơ quan chính phủ và các đối tác quốc tế, bao gồm cả các cơ quan Liên Hợp Quốc, bảo đảm viện trợ đến được với những người cần nhất. Để định hướng ứng phó, Liên Hợp Quốc và các đối tác quốc gia đã xây dựng Kế hoạch Ứng phó Chung, với ngân sách 8,5 triệu đô la Mỹ huy động từ các cơ quan Liên Hợp Quốc (UNDP, UNICEF, WHO, FAO, UN Women, IOM, ILO, UNFPA và UNOCHA) và 23,5 triệu đô la Mỹ huy động từ các nhà tài trợ quốc tế và các tổ chức phi chính phủ.

Đánh giá Đa ngành Việt Nam (VMSA), sử dụng phương pháp Đánh giá Nhu cầu Sau Thảm họa (PDNA), do Bộ NN&PTNT chủ trì, phối hợp cùng các cơ quan Liên Hợp Quốc, các đối tác quốc gia, Liên minh Châu Âu, JICA, ADB và các đối tác phát triển khác, đã cung cấp dữ liệu thiết yếu nhằm định hướng các can thiệp có mục tiêu. VMSA được xây dựng từ cuối tháng 10 đến tháng 12/2024, có đóng góp từ các bộ ngành, chính quyền địa phương và chuyên gia đến từ các cơ quan Liên Hợp Quốc cũng như các đối tác phát triển.

Hỗ trợ của Liên Hợp Quốc đã bảo đảm cung cấp kịp thời lương thực cứu trợ khẩn cấp, bộ dụng cụ vệ sinh, vật tư xây dựng nơi ở và thiết bị y tế cho các cộng đồng dễ bị tổn thương và vùng sâu vùng xa. Các bệnh viện, trạm y tế

và trường học bị hư hại nhanh chóng được phục hồi và các dịch vụ công được khôi phục. Các hộ nông dân nhỏ và thành viên hợp tác xã nhận được giống cây trồng, công cụ sản xuất và hỗ trợ tài chính để khôi phục mùa màng bị thiệt hại, trong khi cơ sở hạ tầng được sửa chữa để kết nối lại các khu vực bị cô lập. Sự phối hợp liên cơ quan do Liên Hợp Quốc dẫn đầu đã tạo điều kiện cho công tác ứng phó khẩn cấp và phục hồi sớm, đồng thời củng cố các nỗ lực tăng cường khả năng chống chịu với thiên tai.

(5) THỨC ĐẨY QUAN HỆ ĐỐI TÁC VÀ HUY ĐỘNG TÀI CHÍNH

Thành lập Quỹ Chung Liên Hợp Quốc tại Việt Nam – Một cơ chế tài chính thống nhất và hiệu quả

Sau khi bão Yagi đổ bộ vào Việt Nam vào tháng 9 năm 2024, công tác ứng phó gặp nhiều khó khăn do thiếu hụt một cơ chế tài chính thống nhất. Các nhà tài trợ gặp khó khăn trong việc xác định kênh tài trợ hiệu quả, dẫn đến chậm trễ và phân tán nguồn lực hỗ trợ.

Để khắc phục tình trạng này, Quỹ Chung Liên Hợp Quốc tại Việt Nam đã được thành lập, cho phép phân bổ nguồn lực nhanh chóng và phối hợp trong các tình huống khẩn cấp. Quỹ này giúp đơn giản hóa việc đóng góp của các nhà tài trợ, bảo đảm hành động thống nhất, có trọng tâm và củng cố niềm tin vào khả năng hành động thống nhất của hệ thống Liên Hợp Quốc.

Với khoản đóng góp ban đầu trị giá 1.224.454 đô la Mỹ từ Bộ Ngoại giao và Thương mại Úc (DFAT), Liên Hợp Quốc đã triển khai hai Chương trình Chung hỗ trợ phục hồi sau bão Yagi – bao gồm khôi phục trang thiết bị y tế cho các cơ sở y tế, khắc phục hệ thống nước, cung cấp nơi ở khẩn cấp và hỗ trợ tâm lý – xã hội cho trẻ em bị ảnh hưởng. Việc đơn giản hóa cơ chế tài chính, đồng bộ với các ưu tiên quốc gia và tăng cường quan hệ đối tác giúp Quỹ này bảo đảm hỗ trợ đến đúng đối tượng cần thiết. Hiện nay, Quỹ Chung được xem là một cơ chế tài chính rõ ràng và hiệu quả để các nhà tài trợ đóng góp, đáp ứng kịp thời những nhu cầu nhân đạo cấp thiết.

Thúc đẩy phát triển bền vững tại Việt Nam: Sáng kiến chung của Liên Hợp Quốc về hệ thống lương thực và an sinh xã hội

Tại Việt Nam, Liên Hợp Quốc đã khởi xướng hai Chương trình Chung quan trọng nhằm thúc đẩy phát triển bền vững thông qua chuyển đổi hệ thống lương thực và tăng cường cơ chế an sinh xã hội.

Chương trình đầu tiên, mang tên “Ươm tạo đổi mới trong quan hệ đối tác và tài chính cho chuyển đổi hệ thống lương thực - thực phẩm tại Việt Nam”, tập trung cải tổ hệ thống lương thực quốc gia theo hướng minh bạch, có trách nhiệm và bền vững. Sáng kiến này nhằm bảo đảm an ninh lương thực, cải thiện dinh dưỡng và tăng cường khả năng chống chịu với biến đổi khí hậu. Thông qua việc củng cố chính sách, xây dựng quan hệ đối tác chiến lược trong chuyển đổi hệ thống lương thực, huy động nguồn lực tài chính, thúc đẩy thực hành nông nghiệp bền vững và nâng cao năng lực cho các bên liên quan, chương trình đã đóng góp đáng kể cho tiến trình đạt các mục tiêu SDG của Việt Nam. Kết quả nổi bật là việc thành lập Nhóm Đối tác Chuyển đổi Hệ thống Lương thực (FSTP), với các nhóm công tác chuyên đề, quy tụ nhiều cơ quan Liên Hợp Quốc và đối tác phát triển để phối hợp và tăng cường năng lực cho cán bộ nhà nước, tạo nền tảng cho các tác động bền vững.

Chương trình thứ hai, có tên gọi “Thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang hệ thống an sinh xã hội toàn diện và tích hợp tại Việt Nam”, là nỗ lực hợp tác giữa các cơ quan Liên Hợp Quốc bao gồm ILO, UNDP, UNFPA và UNICEF, phối hợp với Bộ LĐ-TB-XH Việt Nam. Ra mắt từ tháng 1 năm 2020, chương trình hướng tới việc mở rộng độ bao phủ của hệ thống an sinh xã hội, nhằm bảo đảm mọi người dân – bao gồm trẻ em, phụ nữ mang thai, người cao tuổi và người lao động – đều được hưởng lợi từ mạng lưới an sinh toàn diện. Mặc dù có những thách thức do đại dịch COVID-19, chương trình đã đạt được những tiến bộ rõ rệt trong thúc đẩy cách tiếp cận theo vòng đời, nhạy cảm giới và phản ứng kịp thời với các cú sốc – từ đó nâng cao khả năng chống chịu và tính bao trùm của bức tranh kinh tế - xã hội Việt Nam.

Thông qua hai sáng kiến này, Liên Hợp Quốc khẳng định cam kết tích hợp các nguyên tắc Quản trị Môi trường, Xã hội và Doanh nghiệp (ESG) vào các chiến lược phát triển quốc gia của Việt Nam, bảo đảm rằng các tiến bộ trong lĩnh vực hệ thống lương thực và an sinh xã hội đều mang tính bao trùm và bền vững.

(6) TĂNG CƯỜNG ỨNG DỤNG CÔNG CỤ UN 2.0 ĐỂ THỨC ĐẨY CHUYỂN ĐỔI

Phòng đối thoại về xây dựng nền kinh tế chăm sóc cho người cao tuổi tại Việt Nam

Trong nỗ lực chung nhằm giải quyết thách thức của quá trình già hóa dân số, UNCT với đầu mối là Văn phòng Điều phối viên Thường trú và Quỹ Dân số Liên Hợp Quốc (UNFPA), cùng với UNDP, UN Women, ILO và WHO, đã khởi xướng chuỗi hoạt động phòng đối thoại sử dụng công cụ dự báo tương lai và rà soát xu hướng. Các phòng đối thoại này nhằm định hình và xây dựng một nền kinh tế chăm sóc bền vững, phù hợp với nhu cầu của người cao tuổi. Các phát hiện thu được dự kiến sẽ đóng góp cho Báo cáo Việt Nam 2045, cũng như định hướng cho việc xây dựng Khung Hợp tác mới.

Thảo luận bàn tròn về xây dựng nền kinh tế chăm sóc người cao tuổi Việt Nam. Ảnh © UNRCO

Lồng ghép áp dụng công cụ dự báo tương lai (foresight) và rà soát xu hướng (horizon scanning) trong Phân tích Quốc gia (CA) và Khung Hợp tác 2027–2031

UNCT tập trung thúc đẩy quá trình chuyển đổi SDG để hỗ trợ lộ trình phát triển bao trùm và bền vững của Việt Nam, hướng tới mục tiêu trở thành quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045 và đạt phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Nhằm nâng cao khả năng triển khai hiệu quả, UNCT tích hợp đổi mới sáng tạo, các công cụ dự báo tương lai và quét xu hướng vào quá trình xây dựng Khung Hợp tác giai đoạn tiếp theo. Các hội thảo sử dụng công cụ dự báo tương lai đã giúp UNCT dự đoán tốt hơn những thay đổi mới, từ đó tăng khả năng thích ứng với thách thức và tận dụng cơ hội. Báo cáo tổng hợp về các lĩnh vực chuyển đổi ưu tiên tại Việt Nam là cơ sở để xác định lộ trình thay đổi, góp phần đẩy nhanh tiến độ thực hiện SDG.

(7) HUY ĐỘNG HỖ TRỢ CHO HỘI NGHỊ THƯỢNG ĐỈNH TƯƠNG LAI

Tiếp nối hỗ trợ của Liên Hợp Quốc dành cho Chính phủ Việt Nam trong chuẩn bị Báo cáo Rà soát Quốc gia Tự nguyện lần thứ hai (VNR) và các Cam kết Quốc gia về Thúc đẩy Tiến độ SDG tại Hội nghị Thượng đỉnh SDG năm 2023, Liên Hợp Quốc tại Việt Nam đã đóng góp một bài viết khuyến nghị “Lộ trình chính sách thúc đẩy tiến độ thực hiện SDG” để hỗ trợ Chính phủ chuẩn bị cho Hội nghị Thượng đỉnh Tương lai năm 2024. Với các khuyến nghị toàn diện và cụ thể về những hướng chính sách lớn nhằm thúc đẩy tiến trình SDG, tài liệu này đã tăng cường hợp tác giữa Liên Hợp Quốc và Chính phủ trong quá trình hoạch định các chính sách phát triển bền vững chủ chốt.

Đồng thời, trong quá trình chuẩn bị cho Hội nghị Thượng đỉnh Tương lai, UNCT thông qua Nhóm làm việc về Thanh thiếu niên (TGAY) tổ chức hai hội thảo dự báo tương lai, quy tụ 50 bạn trẻ đến từ cộng đồng khởi nghiệp và các nhóm dân tộc thiểu số để cùng nhau xây dựng ý tưởng về số hóa các dịch vụ công mang tính bao trùm. Sau các hội thảo này là Đối thoại Thanh niên về số hóa bao trùm vào ngày 20 tháng 9 – Ngày Hành động Thanh niên của Hội nghị Thượng đỉnh Tương lai. Các sáng kiến này đã cung cấp thông tin đầu vào cho công tác chuẩn bị của đoàn đại biểu Việt Nam tham dự Hội nghị.

UNCT cũng xác định chuyển đổi số là một trong các lĩnh vực ưu tiên trong Khung Hợp tác giai đoạn tiếp theo, với tầm nhìn tăng cường sự tham gia thực chất của thanh niên trong quá trình chuyển đổi số. Đồng thời UNCT sẽ thúc đẩy xây dựng năng lực cho thanh niên về kỹ năng số và kỹ năng xanh, bao gồm hỗ trợ các sáng kiến do thanh niên khởi xướng và triển khai.

“Đối thoại Thanh niên vì một tương lai số toàn diện và bao trùm” tổ chức tại TP. Hồ Chí Minh. Ảnh © UEH

(8) KHẲNG ĐỊNH CAM KẾT CỦA LIÊN HỢP QUỐC TRONG PHÒNG NGỪA BỐC LỘT, LẠM DỤNG VÀ QUẢY RỐI TÌNH DỤC (PSEAH)

Dưới định hướng của cách tiếp cận Một Liên Hợp Quốc (ONE UN), các nỗ lực PSEAH trong năm 2024 tập trung thúc đẩy trách nhiệm giải trình chung và xây dựng văn hóa tôn trọng và an toàn.

UNCT xây dựng kênh email chuyên biệt để tăng cường khả năng tiếp cận và bảo mật của các cơ chế báo cáo, đồng thời mở rộng các hoạt động xây dựng năng lực. Hơn 1.000 nhân viên của Liên Hợp Quốc, các đối tác thực hiện và đơn vị cung cấp dịch vụ được tập huấn về các tiêu chuẩn và quy trình PSEAH. Thông qua tập huấn, người tham gia hiểu rõ hơn về các hành vi sai phạm tình dục và cách tiếp cận các hệ thống báo cáo của Liên Hợp Quốc một cách tự tin và minh bạch.

Nỗ lực nâng cao nhận thức cũng được mở rộng cho các đối tác khác. Gần 1.700 áp phích về sáu nguyên tắc cấm bạo và phòng ngừa bóc lột và lạm dụng tình dục được phân phát tới 63 tỉnh/thành phố và 20.000 tờ rơi được phát tại các khu vực bị ảnh hưởng bởi bão Yagi. Các tài liệu này nhằm đảm bảo thông tin về quyền, trách nhiệm và kênh báo cáo được chia sẻ với nhân viên Liên Hợp Quốc và cộng đồng mà họ phục vụ.